

Komentar in karta: 1/115

SLA V618 'ujna'

Danila Zuljan Kumar, Urška Petek, Vera Smole

1. Gradivo

V618 sprašuje po obstoju leksema *ujna* v posameznem govoru, s podvprašanjem: če je leksem znan, določiti pomen.

Leksem *ujna* 'materina sestra', knj. *újna* (*ū*), je znan v štirih sklenjenih arealih, tj. v panonski, delu dolenske in primorske ter v nekaj točkah koroške narečne skupine. V večini zapisov, v katerih je naveden tudi pomen, leksem *ujna* pomeni 'ujčeva žena, žena materinega brata', dvakrat je zapisan pomen 'materina sestra', v T378 je zabeležena sprememba pomena od starejšega 'ujčeva žena, žena materinega brata' k mlajšemu 'materina sestra'. Po enkrat, zato morda nezanesljivo, so navedeni pomeni 'stričeva žena' v T076, 'očetova sestra' v T079, 'žena moževega brata' v T090, 'materina ali očetova sestra' v T145, 'žena, ki živi na domačiji svojega moža' v T148, 'daljna sorodnica' v T235 in 'bratova žena, svakinja' v T291.

V veliko točkah odgovor ni zapisan, kar morda kaže na to, da spraševalci niso razumeli, ali naj sprašujejo po poimenovanju za pomen 'materina sestra' in 'materinega brata žena' (sem spada npr. opomba zapisovalca »vedno uporabljajo besedo teta« v T085) ali po poznavanju leksema *ujna* (na to kažejo opombe zapisovalcev »se ne rabi«, »ni (več) znano« ipd., zapisane v T035, T049, T060, T063, T082, T087, T167, T202, T213, T272, T299, T327, T349, T383, T410 in T411). Odgovori *teta*, *tética* in *tetica* ter *strina* tako (verjetno) ustrezajo poimenovanju za pomen 'materina sestra' in/ali 'materinega brata žena'.

2. Morfološka analiza

ujna < *uj-ɸn-a ← *uj-ɸn-ɸ 'ujčev' ← *uj-ɸ 'ujec, materin brat'

ujnika < *uj-ɸn-ik-a

ujnica < *uj-ɸn-ic-a

strina < *strɸj-ɸn-a ← *strɸj-ɸn-ɸ 'stričev' ← *strɸj-ɸ 'stric, očetov brat'

teta < *tet-a 'teta'

tetica < *tet-ic-a

tetika < *tet-ik-a

popol teta < *po pol-ɸ tet-a ← *po 'po' + *pol-ɸ 'pol' + *tet-a

3. Posebnosti kartiranja

Kot enkratnici z *ujn-* sta kartirana leksema *ujnika* v T281 in *ujnica* v T409.

Kot enkratnica s *tet-* je kartiran leksem *tetika* v T033.

Kot enkratna besedna zveza s *teta* je kartirana besedna zveza *popol teta* v T302.

Kot tretji odgovor v posamezni točki je z znakom za komentar kartiran odgovor *teta* v T133.

Kot nerelevanten odgovor je kartiran leksem *ujna* v T300, in sicer v pomenu 'vzklik nad svinjo'.

4. Uporabljena dodatna literatura

Smole – Petek 2007

5. Primerjaj

SLA: V615 'stric' (1/112), V616 'ujec, materin brat' (1/113), V617 'teta' (1/114);

OLA: /; ALE: /; SDLA-SI: /; ALI: /; ASLEF: /; HJA: /